

paa, og med Hensyn til Ændringsforslag Nr. 14 vil jeg ogsaa henholde mig til den ærede Ordførers Udtalelser. Jeg tror ikke, at der foreligger en Forglemmelse, det har den ærede Ordfører Ret i, og naar man ser paa den Form, Indholdet af Lovforslaget har faaet, tror jeg ikke, at det vilde have set godt ud, hvis man havde bibeholdt denne Bestemmelse. Jeg er ogsaa ganske enig med Ordføreren i, at den ikke vilde have den Betydning, som man fra Godsejernes Side tillægger den, thi der er jo ikke det mindste i Vejen for, at disse Folk kan arbejde paa Hovedgaarden; men at man skulde tvinge dem til at gøre det, synes jeg let kunde føre for vidt. Det er muligt saa, at den ærede Ordfører for Mindretallet (Piper) har nogen Ret i den Opfattelse, at det maaske vil føre til, at man under Godserne opretter Huse, som ikke har det Areal, der her er nævnt; det er meget muligt, men jeg tror ikke paa det. Jeg tror, at man let vil finde en Form, hvorved man kommer udenom denne Bestemmelse.

Ja, hermed skal jeg slutte disse Udtalelser og endnu en Gang udtale min Tilfredshed og Anerkendelse af, at man nu er naaet saa vidt i dette Arbejde, at man kan gøre denne Sag færdig. Det er ikke saa ganske faa, der er interesserede i den. Den ærede Ordfører for Mindretallet gjorde opmærksom paa, at der kun er 150 Fæstegaarde. Jeg tror nu nok, der er nogle flere, men hvad enten det nu er faa eller mange, saa maa man dog nærmest gaa ud fra, at de Fæstegaarde, der er tilbage, er dem, det er vanskeligst at faa til Købs, og jeg synes ikke, at det er mere end rimeligt, at man stiller alle lige i dette Forhold. Jeg tror, at det vil vække Tilfredshed hele Landet over, at denne Sag nu bliver ordnet, og ikke mindst, tror jeg, vil de 20 000 Leje- og Fæstehusmænd være tilfredse med Lovforslagets Bestemmelser om Brugen af Huse paa Landet.

Den ærede Ordfører for Mindretallet (Piper) spurgte mig, om der fra Ministeriets Side var blevet givet Tilladelse til at nedlægge og sammenlægge Gaarde i den sidste Tid. Der er ikke givet saadan Tilladelse udover, hvad man i Henhold til Loven har Ret til; men det er meget muligt, at der er sket Nedlæggelser og Sammenlægninger, som Ministeriet ingen Viden har om, og i den Anledning har vi udsendt et Cirkulære til samtlige Retsskrivere for at faa oplyst, om der er sket Lovovertrædelser i saa Henseende og hvor mange. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at

noget saadant ikke maa finde Sted; derfor har Ministeriet ogsaa forelagt og Rigsdagen enstemmigt vedtaget en Lov med Forbud baade mod Udstykning i visse Tilfælde og mod Nedlægning af bestaaende Landbrug. Men jeg er ikke uvidende om, at der er enkelte, der klager over, at Huse er nedlagte og lagte ind under Gaarde o. s. v. Hvis det bliver oplyst, at Tilladelse ikke er givet, vil de vedkommende blive tvunget til igen at oprette disse Huse. Det er der, som sagt, draget Omsorg for ved Udsendelsen af Cirkulærer, og jeg haaber, at Oplysninger til sin Tid skal foreligge, saaledes at det kan blive Rigsdagen bekendt, hvad der er foregaaet paa dette Omraade i den sidste Tid.

Piper: Jeg takker den højtærede Landbrugsminister for den sidste Oplysning. Det kan jo kun være en Tilfredsstillelse for mig, at min Forespørgsel ved Behandlingen af denne Sag i forrige Møde har givet Anledning til, at Ministerens Agtpaagivenhed overfor det Punkt, jeg har fremdraget, er blevet skærpet.

Med Hensyn til de Bemærkninger, der er faldet, siden jeg havde Ordet, skal jeg indskrænke mig til at gøre nogle ganske faa Bemærkninger. Det blev fra det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Steincke) sagt, at det var vistnok den Bestemmelse, som fandtes i § 1, som Mindretallet lagde mest Vægt paa, og som det ærede Medlem forsvarede med, at noget saadant maatte man tilgive under ekstraordinære Forhold. Den Bestemmelse i § 1, som vi har stillet Ændringsforslag om skulde udgaa, er den, at der under Loven er inddraget de fæstepligtige Selvejergaarde, der er bortsolgte fra et Gods efter 25. Februar 1916, naar Salget er sket til en anden end Brugeren uden dennes Samtykke. Jeg ser ikke, at der er noget ekstraordinært Forhold til Stede, som begrunder en saadan ekstraordinær Bestemmelse, som giver Loven et Par Aars, ja, omtrent 3 Aars tilbagevirkende Kraft. Den ærede Ordfører citerede Loven af 21. Juni 1854 om Afhændelse af Bøndergods fra Len, Stamhuse, Fideikommisser o. s. v., og den ærede Ordfører fandt deri en Bestemmelse, der siger: „Forsaavidt Stederne ere bortfæstede, maa Afhændelsen dog alene skee til de nuværende Fæstere eller, med disses Samtykke, til deres Livsarvinger, Svigerbørn eller Stedbørn“. Det er sikkert en Bestemmelse, vi alle sammen kan være enige om har været en god Bestemmelse,